

## **АСОСАИ-Н ТАЙЛАН**

Аудитын Дээд Байгууллагуудын Азийн Байгууллага (АСОСАИ)-ын Нарийн бичгийн дарга нарын газар АСОСАИ-н XXIII чуулганаас хойш хийж гүйцэтгэсэн ажлын явцын тайланг энэ удаагийн их хуралд танилцуулж байна. Энэхүү тайланд ИНТОСАИ-н стратегийн зорилтууд болон тэргүүлэх чиглэлүүдийг хэрэгжүүлэх мөн байгаль орчны аудитын талаарх тодорхой үйл ажиллагаа, бидэнд тулгарч буй сорилтуудыг багтаасан болно.

### **1.ИНТОСАИ-н Стратегийн зорилгыг хэрэгжүүлэх**

#### **1.1.Стратегийн зорилго 1: Мэргэжлийн стандарт**

##### **1.1.1.Стандарт тогтоох үйл явцад оролцох**

АСОСАИ нь Аудитын дээд байгууллагуудын олон улсын стандарт (АДБОУС)-ыг тогтоох үйл явцад хувь нэмэр оруулахад идэвхтэй оролцсон. АДБОУС 150: Аудиторын чадвар, ЗААВ 5320: зэрэг АДБОУС 150: Аудиторын чадамж болон УДИР 5320: Өмч хувьчлалын аудитын удирдамж зэрэг төрөл бүрийн түвшний АДБОУС-ын баримт бичгийн төсөлд санал өгөхийг АСОСАИ-н гишүүн АДБ-уудад уриалсан.

##### **1.1.2.АДБОУС-ын хэрэгжүүлэх**

АСОСАИ-н 15 гишүүн АДБ нь Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудын хүрээнд ИНТОСАИ-н Хөгжлийн Санаачилга (Аи Ди Аи)-ийн дэмжлэгтэйгээр холбогдох АДБОУС-уудыг ашиглан ТХЗ-ыг хэрэгжүүлэх бэлэн байдалд гүйцэтгэлийн аудит хийх хөтөлбөрт хамрагдсан.

АСОСАИ-н 7 гишүүн АДБ нь Ковид-19 Санаачилгад зориулсан онцгой байдлыг санхүүжилтийг ашиглах ил тод байдал, хариуцлагатай байдал, хүртээмжтэй байдалд оролцсон бөгөөд энэ нь ИНТОСАИ-н бүх бүс нутгийн АДБ-уудад АДБОУС-д нийцсэн нийцлийн аудитын арга зүйг түргэн шуурхай ашиглан Ковид-19-н санхүүжилт, зарцуулалтад аудит хийхэд уян хатан дэмжлэг үзүүлсэн. Энэхүү санаачилгад АСОСАИ-н бүсээс 6 зөвлөгч, сургагч багш нар оролцсон.

#### **1.2.Стратегийн зорилго 2: Чадавх бэхжүүлэх**

##### **1.2.1.АСОСАИ-н чадавх бэхжүүлэх туршилтийн хөтөлбөрүүд**

АСОСАИ-н 2016-2021 оны болон 2022-2027 оны Стратегийн төлөвлөгөөний дагуу АСОСАИ сургалтын үйл ажиллагаагаа илүү өргөн хүрээг хамарсан чадавхыг хөгжүүлэх үйл ажиллагаанд шилжүүлж, шинэ холимог хандлагыг туршилтын журмаар хэрэгжүүлж үзсэн. Энэхүү АСОСАИ-н чадавхыг хөгжүүлэх хөтөлбөр нь цахим сургалтаар дамжуулан сургалтыг хослуулж, дараа нь дэд бүс нутаг болон бүс нутгийн хэмжээнд харьцангуй богино хугацаанд биечилсэн уулзалтуудыг зохион байгуулсан.

##### **1.2.1.1.АСОСАИ-н чадавх бэхжүүлэх 2 дахь туршилтын хөтөлбөр**

2018-2019 он хүртэл мэдээллийн технологийн аудитын чадавхыг хөгжүүлэх АСОСАИ-н анхны туршилтын хөтөлбөр амжилттай хэрэгжсэний дараагийн 2020-2021 он хүртэл хоёр дахь туршилтын чадавхыг хөгжүүлэх хөтөлбөрийг зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. ТХЗ-ын байгаль орчны асуудалд анхаарлаа хандуулах замаар Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудын хэрэгжилтийн аудит сэдвийг сонгосон.

АСОСАИ энэ хөтөлбөрт Аи Ди Аи-н Тогтвортой хөгжлийн зорилтын аудитын загварыг (ТХЗА) боловсруулсан. Сургагч багш нарын хөтөлбөр боловсруулах уулзалт 2020 оны 10-р сард зохион байгуулагдаж, баримт бичгийг 2021 оны 7-р сард бэлтгэж дуусгасан.

Цахим сургалт нь 2021 оны 8-р сараас эхэлж 10-р сарын эцэс хүртэл үргэлжилсэн бөгөөд АДБ-ын бүрээс хамгийн ихдээ 3 оролцогчоос бүрдсэн баг багуудыг оролцуулсан. Цахим сургалтаар дамжуулан оролцогчид 2030 он хүртэлх мөрийн хөтөлбөр болон ТХЗА-ыг үндсэн лавлагаа болгон ашиглан ТХЗ-ын хэрэгжилтэд аудит хийх үндсэн зарчмуудын талаар үндсэн ойлголттой болсон. Сургалтыг амжилттай дүүргэж, өгөгдсөн үүрэг даалгаврыг гүйцэтгэсэн оролцогчдыг Дэд бүсийн аудитын төлөвлөлтийн уулзалтад урьсан. Эдгээр уулзалтыг Хятад, Туркт зохион байгуулахаар төлөвлөж байсан ч Ковид-19 цар тахлын улмаас 2022 оны 4-р сард цахимаар зохион байгуулагдаж, оролцогчид АДБ-ын багуудын бэлтгэсэн аудитын төлөвлөгөөний талаар хэлэлцсэн. Эцэст нь Дэд бүсийн аудитын төлөвлөлтийн уулзалтад амжилттай оролцсон багуудын ахлагчдыг Аудитын хяналтын уулзалтад урьсан.

### **1.2.2. Чадавхыг бэхжүүлэх үйл ажиллагаа болон хэрэгцээ шаардлагын судалгааны үнэлгээ**

2021 оны 6-р сард АСОСАИ-н чадавхыг хөгжүүлэх хэрэгцээ шаардлагын судалгааны 2-р ээлжийг өмнөх хичээлүүдийг үнэлж, гишүүн АДБ-уудын 2022 оноос хойшхи цаашдын үйл ажиллагааны чадавхыг хөгжүүлэх хэрэгцээ шаардлагыг судлах зорилгоор явуулсан. Үр дүнгээс харахад олон оролцогчид эдгээр сургалтыг онлайнаар анх удаа зохион байгуулж байгаагаас үл хамааран харьцангуй өндөр үнэлгээ өгсөн байна. Хоёр үе шатны хэрэгцээний судалгааны үр дүнд үндэслэн АСОСАИ-н 2022-2027 он хүртэлх стратеги төлөвлөгөөний эхний хагас болох 2022-2024 он хүртэлх чадавхыг хөгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төслийг АСОСАИ нь Аи Ди Аи-тай хамтран боловсруулсан.

## **1.3. Стратегийн зорилго 3: Мэдлэг хуваалцах**

### **1.3.1. АСОСАИ-н семинарууд**

АСОСАИ-н бүх гишүүн АДБ-ын дунд болон ахлах түвшний аудитын менежерүүдэд мэдлэг хуваалцах, туршлага солилцох зорилгоор АСОСАИ-н семинарыг зохион байгуулдаг.

#### **1.3.1.1. АСОСАИ-н семинар 2019**

2019 оны 12-р сард Балбын Катманду хотноо Балбын Ерөнхий аудиторын газрын захиргааны дэмжлэгтэйгээр АСОСАИ-н Чанарын хяналт/чанарын баталгаажуулалтын семинар зохион байгуулагдлаа. Семинарт АСОСАИ гишүүн 24 АДБ-ын 27 оролцогч оролцов.

#### **1.3.1.2. АСОСАИ-н семинар 2020**

ТХЗ-ын хэрэгжилтэд аудит хийх АСОСАИ-н семинарыг 2020 онд Филиппин улсын Манила хотод зохион байгуулахаар төлөвлөж байсан ч Ковид-19 цар тахлын улмаас тухайн оны 12 дугаар сард анх удаагаа цахим хэлбэрээр зохион байгуулсан. Мөн Ковид-19-ийн хариу арга хэмжээний талаар санал солилцох эрэлт ихтэй байгаа тул АДБ-ын Ковид-19-д үзүүлэх хариу арга хэмжээг нэмэлт сэдэв болгон нэмж, 2 сэдвийг тус бүр 2 өдөр хэлэлцсэн. Семинарт оролцох АДБ-ын төлөөлөгчдийн тоо сэдэв тус бүрээр 30 орчим, нийтдээ 60 орчим төлөөлөгч байсан нь өнөөг хүртэл хамгийн олон оролцогчтой семинар байлаа. Цаашилбал АРАБОСАИ болон ЕВРОСАИ-гаас

тус бүр 1 ажилтан семинарт анх удаа оролцож, бусад бүс нутгийн байгууллагуудтай санал бодлоо солилцох, туршлага солилцох боломжийг бүрдүүлэв.

### **1.3.1.3. АСОСАИ-н семинар 2021**

2021 оны 12-р сард аудитын үйл явцыг илүү үр дүнтэй болгохын тулд аудитын үйл явцыг сайжруулах АСОСАИ-н семинарыг цахимаар зохион байгууллаа. Бүс хоорондын санамж бичгийн үндсэн дээр АРАБОСАИ-гаас 3 оролцогч семинарт оролцов.

### **1.3.1.4. АСОСАИ-н семинар 2022**

2022 онд мэдээллийн технологийн аудитад тулгарч буй бэрхшээлүүд, тэдгээрийг хэрхэн шийдвэрлэх талаар АСОСАИ-н семинарыг оны төгсгөлд бүрэн цахим хэлбэрээр зохион байгуулна.

### **1.3.1.5. АСОСАИ-ын семинарын тайлангуудыг хуваалцах**

2019, 2020, 2021 онд зохион байгуулагдсан АСОСАИ-н семинарын тайлангуудыг бэлтгэж, бүх гишүүн АДБ-д тарааж, гишүүн АДБ-уудын мэдлэгийг хуваалцах зорилгоор АСОСАИ-н цахим портал дээр байршуулсан.

### **1.3.2. АСОСАИ-н 12 дахь судалгааны төсөл**

АСОСАИ ТХЗ-ын хэрэгжилтийн аудит: 2018-2021 он хүртэл ТХЗ-д хүрэхийн тулд цахим эсвэл том өгөгдлийг ашиглах нь сэдэвт 12 дахь судалгааны төслөө хэрэгжүүлэв. Төслийг АНЭУ-ын АДБ болон Тайландын АДБ хамтран удирдаж, Афганистан, Бангладеш, Хятад, Гүрж, Энэтхэг, Индонез, Кувейт, Балба, Пакистан, Филиппин, Саудын Араб, Турк, Вьетнам улсуудын АДБ-уудын оролцоотойгоор ажилласан. Төслийн ажлын хэсэг 2019 онд биечлэн 2 удаа албан ёсны уулзалт хийсэн бол дараагийн уулзалтууд нь Ковид-19 халдварын улмаас цахим хэлбэрээр зохион байгуулагдсан. Төсөл нь ерөнхий судалгааны салшгүй хэсэг болох ТХЗ-ын хэрэгжилтийн аудит: ТХЗ-д хүрэхийн тулд цахим эсвэл том өгөгдлийг ашиглах нь болон хүндрэлтэй нөхцөл байдалд ил тод байдлыг хангахад суурилсан тайлангийн тогтолцооны ач холбогдлын үнэлгээ гэсэн 2 бие даасан баримт бичгийг танилцуулсан.

### **1.3.3. АСОСАИ-н сэтгүүл**

Төрийн аудитын Азийн сэтгүүлийг жилд хоёр удаа цахим хувилбараар хэвлүүлдэг. XXIII ИНТОСАИ-н Их хурлаас хойш "Төрийн аудит дахь том өгөгдөл" (2019 оны 10 дугаар сар), Улсын өрийн удирдлагын аудит (2020 оны 4 дүгээр сар), "Хөдөө орон нутаг дахь ядуурлыг бууруулах аудит" (2020 оны 10 дугаар сар), Аудитын салбарт шинээр гарч ирж буй технологиуд (2021 оны 4-р сар), Эдийн засгийн сэргэлт-Цар тахлын дараах үеийн аудитын үүрэг (2021 оны 10-р сар), Уур амьсгалын өөрчлөлт-Нүүрстөрөгчийн ялгарал ба нүүрстөрөгчийн санхүүжилтийн аудит (2022 оны 4-р сар), Хуванцар хог хаягдлын аудит (2022 оны аравдугаар сар) гэсэн сэдвүүдээр сэтгүүлийн долоон дугаар хэвлэгджээ.

АСОСАИ-н сэтгүүлийн цахим хуудасны шинэчилсэн хувилбар нээгдэж, олон нийтэд нээлттэй болсон. АСОСАИ-н сэтгүүл нь илүү интерактив, хэрэглэгчдэд ээлтэй болгох үүднээс график хэрэглэгчийн интерфэйсээ шинэчилсэн. Энэ нь гар утас, таблетад ээлтэй байх боломжийг олгодог мэдрэмжтэй дизайн, илүү сайн уншигдахуйц нийтлэлийн PDF дизайн хийх, АСОСАИ-н сэтгүүлийг олон улсын тавцанд ур чадвар, санаачлагатай хандахад чиглэсэн олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл (twitter)-үүдийн зэрэг загвар шинж чанаруудыг агуулдаг.

### **1.3.4.АСОСАИ-н портал**

АСОСАИ-н албан ёсны онлайн порталыг цахим хуудсыг илүү сонирхолтой болгож, олон төрлийн медиа контент агуулсан шинэ дүр төрх; гар утасны төхөөрөмж дээр үзэх боломжтой мэдрэмжтэй дэлгэц; гишүүн АДБ-д дарга, Ажлын алба, Чадавхыг хөгжүүлэх администратор болон ажлын хэсгийн дарга нарын мессеж, хурлын мэдэгдлийг хүлээн авах боломжийг олгодог Миний АДБ нэртэй шинэ модуль; зочдод мэдээллийг илүү хялбар олоход тусалдаг оновчтой бүтэц; гишүүн АДБ-ууд хүчин төгөлдөр имэйл хаягаар хангаж, цар тахлын үед цахим шуудангаар холбогдох боломжтой эсэхийг баталгаажуулдаг цахим шуудангийн баталгаажуулалтын систем зэрэг чиглэлээр сайжруулсан.

### **1.4.Стратегийн зорилго 4: Олон улсын байгууллагын хувьд ИНТОСАИ-н үнэ цэнийг нэмэгдүүлэх**

#### **1.4.1.АСОСАИ-н Стратегийн төлөвлөгөө**

##### **1.4.1.1.АСОСАИ 2016-2021 оны стратегийн төлөвлөгөө хэрэгжүүлэх**

АСОСАИ-н 2016-2021 оны стратеги төлөвлөгөөг боловсруулж дуусгасан. Энэ 6 жилийн хугацаанд АСОСАИ нь гишүүн АДБ-ын чадавхыг хөгжүүлэх, г мэдлэгийн солилцоог сайжруулах, Загвар бүс нутгийн ажлын хэсэг гэсэн 3 стратегийн зорилтынхоо хүрээнд ахиц дэвшил гаргасан. Хэдийгээр 2020 оноос эхлэн Ковид-19 цар тахал байгууллага болон түүний бүх ажилтныг ихээхэн сорилтод оруулж, төлөвлөсөн зарим ажлуудыг цуцалж эсвэл хойшлуулсан хэдий ч АСОСАИ асар их тэсвэр тэвчээр, авхаалж самбаа, шийдэмгий байдлыг харуулж, АСОСАИ-н 2016-2021 оны Стратегийн төлөвлөгөөг амжилттай хэрэгжүүлэх арга замыг удирдан чиглүүлэв.

##### **1.4.1.2.АСОСАИ-ын 2022-2027 оны Стратегийн төлөвлөгөөг боловсруулах**

АСОСАИ-н Удирдах зөвлөлийн 54 дүгээр хуралдааны дараа АСОСАИ-н Стратегийн төлөвлөгөөний ажлын хэсэг (СТАХ) АСОСАИ-н 2022-2027 оны стратеги төлөвлөгөөний төслийг боловсруулж эхэлсэх. СТАХ нь эхлээд төлөвлөгөөний хүрээг боловсруулж, дараа нь гишүүн АДБ-ууд болон Аи Ди Аи-н саналд үндэслэн нэг, хоёр, гурав дахь төсөл, эцсийн хувилбарыг бэлтгэсэн. Эцсийн төлөвлөгөөг 2021 оны 9-р сард АСОСАИ-н 15-р чуулганаар баталсан.

АСОСАИ-н 2022-2027 оны стратеги төлөвлөгөө нь манай байгууллагын дөрөв дэх стратеги төлөвлөгөө юм. Төлөвлөгөө нь ерөнхийдөө өмнөх төлөвлөгөөнд тусгагдсан эрхэм зорилго, алсын хараа, үндсэн үнэт зүйлс, 3 стратегийн зорилгын талаархи мэдэгдлийг дагаж мөрддөг.

Эрүүл мэндийн цар тахал, уур амьсгалын өөрчлөлт, байгалийн болон хүний хүчин зүйлээс үүдэлтэй гамшиг, шинжлэх ухаан, технологийн дэвшлийг харгалзан АСОСАИ-н үндсэн үнэт зүйлд хариу арга хэмжээ авах чадварыг нэмж оруулсан нь АСОСАИ нь гишүүдийнхээ хөрвөх чадварыг нэмэгдүүлж, шинэ тулгарч буй сорилтуудад хурдан, зохистой хариу арга хэмжээ авч чадна гэж найдаж байгааг харуулсан юм.

Стратегийн 3 зорилгыг хэрэгжүүлэхэд тус дөхөм үзүүлэхийн тулд энэхүү төлөвлөгөөнд Тэргүүлэх чиглэл 1: Сайн засаглалыг дэмжихэд АДБ-ыг дэмжих; Тэргүүлэх чиглэл 2: ТХЗ-д хүрэхийн тулд АДБ-ын хүчин чармайлтыг дэмжих; Тэргүүлэх чиглэл 3: Технологийн дэвшлийн боломжуудыг ашиглах; ба тэргүүлэх чиглэл 4: Шинээр гарч ирж буй асуудал, яаралтай нөхцөл байдалд хариу үйлдэл үзүүлэх гэсэн 4 үндсэн чиглэлийг тодорхойлсон. 4 салбарыг хамарсан тэргүүлэх чиглэл

нь Бээжингийн тунхаглал, ИНТОСАИ-н Москвагийн тунхаглал, Ханойн тунхаглал, АСОСАИ-н Бангкокийн тунхаглалд дэвшүүлсэн санаануудыг дахин сануулж байгаа юм.

Төлөвлөгөөг хамааралтай байлгах, хэрэгжүүлэх уян хатан байдлыг хангах үүднээс төлөвлөгөө нь зөвхөн ерөнхий болон үндсэн мэдэгдлүүдтэй байх ба хэрэгжилтийн талаарх үйл ажиллагааны нарийвчилсан мэдээллийг агуулаагүй болно.

#### **1.4.2.АСОСАИ-н лого**

АСОСАИ-н чухал өвийн хувьд АСОСАИ-н логог тус байгууллага 40 гаруй жилийн турш ашиглаж ирсэн. Гэхдээ АСОСАИ-н логог янз бүрийн загвар, өнгөний хувьд үл нийцэх байдлаар ашиглаж байсан тохиолдлууд байсан.

2021 оны 7-р сард АСОСАИ логоны хэрэглээг нэгдсэн стандартад хүргэхийн тулд гишүүн АДБ-уудад зориулж АСОСАИ логоны хэрэглээнд нийцүүлэх стандарт гаргахаар шийдсэн. Логоны хэрэглээний гарын авлага болон вектор файлуудыг АСОСАИ-н порталд байршуулсан.

#### **1.4.3.АСОСАИ-н журам**

АСОСАИ-н Удирдах зөвлөлийн 57 дугаар хурлаар 2021 оны 9 дүгээр сарын 8-ны өдрийн хуралдаанаар АСОСАИ-ын журмын судалгаа хийх Ажлын хэсгийг байгуулж, сайжруулаагүй байгаа журмын талаар судалгаа хийж, судалгааны үр дүн, нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай Удирдах зөвлөлд өгөх зөвлөмжийг Ерөнхий нарийн бичгийн даргын саналыг дэмжлээ. Тус үйл ажиллагаанд оролцох уриалгын дараа Тайланд, Хятад, Энэтхэг, Япон, Солонгос, Малайз, Пакистан, Филиппин, Орос, Вьетнам зэрэг улсын АДБ-ууд тус ажлын хэсгийн гол үүсгэн байгуулагчид болсон юм. БНХАУ-ын АДБ тэргүүлэгчээр ажилладаг.

Тус ажлын хэсэг 2022 оны 5-р сарын 23-ны өдөр анхны хурлаа хийсэн бөгөөд цахим уулзалтад үүсгэн байгуулагч 10 гишүүнээс нийт 32 төлөөлөгч оролцов. 2022 оны 5-р сарын 23-ны өдөр ажлын хэсгийн Ажлын даалгавар болон 2022-2024 оны ажлын хөтөлбөрийг баталж, мөрдөж эхэлсэн. 9-р сарын 6-ны өдөр ажлын хэсэг улирлын эхний хурлаа хийж, АСОСАИ-н журмыг шинэчлэн боловсруулах зөвлөмжийн анхны төслийг эцэслэн боловсруулжээ.

#### **1.4.4.АСОСАИ-н 15 дугаар чуулган**

АСОСАИ-н 15-р чуулган 2021 оны 9-р сард Удирдах зөвлөлийн 56, 57-р хурал, АСОСАИ-н 8-р семинарын хамт онлайнаар зохион байгуулагдсан. Тайландын АДБ чуулганыг зохион байгууллаа. Чуулганд АСОСАИ-н гишүүн 43 АДБ болон ажиглагч байгууллагуудын 250 гаруй төлөөлөгч оролцов.

Чуулганы үеэр АСОСАИ-н даргын үүрэгт ажлыг 2021-2024 он хүртэл гүйцэтгэхээр Тайландын АДБ Вьетнамын АДБ-аас шилжүүлэн авлаа. Чуулганаар 2021-2024 оны Удирдах зөвлөл, Аудитын хорооны гишүүдийг шинээр сонгож, АСОСАИ-н 2022-2027 оны стратеги төлөвлөгөө, холбогдох ажлын тайлан, төсвийг баталж, хоёр шинэ ажлын хэсэг (АСОСАИ-н ТХЗ ба АСОСАИ-н Хямралын менежментийн ажлын хэсэг) байгуулахыг зөвшөөрч, Бангкокийн тунхаглалыг баталсан.

15-р чуулганы өмнө зохион байгуулагдсан Удирдах зөвлөлийн 56-р хурлаар Энэтхэгийн АДБ-ыг 16-р чуулганыг зохион байгуулагч АДБ-аар сонгож, Ерөнхий нарийн бичгийн даргын ажиллах хугацааг сунгаж баталлаа.

## **2.ИНТОСАИ-н тэргүүлэх чиглэлүүдийг дэмжих**

### **2.1.Тэргүүлэх чиглэл 2: Улс орон бүрийн тогтвортой тогтвортой хөгжлийн хүчин чармайлт, АДБ-ын бие даасан чиг үүргийн хүрээнд ТХЗ-уудыг дагаж мөрдөх, хянахад хувь нэмэр оруулах.**

#### **2.1.1.ТХЗ-уудын АСОСАИ-н Ажлын хэсгийг байгуулсан**

2019 оны 9 дүгээр сард болсон АСОСАИ-н Удирдах зөвлөлийн 54 дүгээр хурлаар АСОСАИ-ын ТХЗ-ын ажлын хэсэг байгуулах ТЭЗҮ-ийг боловсруулах үүрэг бүхий Кувейт улсын АДБ-аар ахлуулсан тусгай хороо байгуулахаар шийдвэрлэсэн. 2020 онд ТЭЗҮ-ийн тайланг Удирдах зөвлөлөөр батлуулсан.

2021 оны 9-р сард болсон АСОСАИ-н 15-р чуулган нь Кувейт улсын АДБ-аар ахлуулсан Хятад, Япон, Балба, Тайланд, Турк, Вьетнамын АДБ-ын оролцоотойгоор ТХЗ-ын ажлын хэсгийг (ТХЗАХ) албан ёсоор байгуулав. ТХЗАХ нь ТХЗ-ын хэрэгжилтийг дэмжихэд АСОСАИ-н үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэхийн тулд ТХЗ-д аудит хийх чиглэлээр судалгааны төсөл, хамтарсан аудит хийх, семинар, зөвлөгөөн зохион байгуулах зорилготой юм.

#### **2.1.2.ТХЗ-уудыг хэрэгжүүлэхийн төлөө АДБ-уудыг уриалсан Бангкокийн тунхаглалыг баталсан**

2021 оны 9-р сард АСОСАИ-н 15-р чуулганаар АДБ-ууд ба дараагийн хэвийн байдалд бэлтгэх Бангкокийн тунхаглалыг баталлаа. Энэ нь Ханойн тунхаглалыг баталсны дараах АСОСАИ-н цаашдын хөгжилд тэргүүлэх ач холбогдолтой бас нэгэн чухал баримт бичиг юм.

Бангкокийн тунхаглал нь 4 бүлгээс бүрдэх ба 2 дахь бүлэг нь АДБ-ууд ба ТХЗ-д хүрэхэд түлхэц өгөхийг уриалдаг. АСОСАИ болон гишүүн АДБ-ууд тогтвортой хөгжлийн төлөөх байгаль орчны аудитын талаарх 2018 оны Ханой тунхаглалын ач холбогдлыг хүлээн зөвшөөрч, ТХЗ-ын хэрэгжилтэд аудит хийх төрийн бүх талын хандлагыг онцолж, ийм аудитад олон талын оролцоог хангах мөн ийм төрлийн аудит хийхдээ хэнийг ч орхихгүй байх зарчмыг авч үзэх шаардлагатай онцолжээ.

### **2.2.Тэргүүлэх чиглэл 4: Олон улсын шинээр гарч ирж буй боломж, эрсдэлд сонор сэрэмжтэй, хариу арга хэмжээ авах чадвартай, стратегийн, шуурхай ИНТОСАИ-г бий болгох.**

#### **2.2.1.Ковид-19 цар тахалд хамгийн их өртсөн гишүүн АДБ-уудад олгосон АСОСАИ-н тусламж**

АСОСАИ-н орлого болон АДБ-уудын хэрэгцээ шаардлага нэмэгдэж байгааг харгалзан үзэж 2021 оны 3-р сард АСОСАИ-н Удирдах зөвлөлөөс АСОСАИ-н хөрөнгийг Ковид-19-д нэрвэгдсэн, тусламж хэрэгтэй байгаа гишүүн АДБ-уудыг дэмжихэд зарцуулахаар шийдвэрлэсэн. Удирдах зөвлөлийн 5 гишүүн, тухайлбал, Хятад, Солонгос, Малайз, Тайланд, Вьетнамын АДБ-ууд буцалтгүй тусламжийн хөтөлбөрийг удирдах Тэтгэлгийн хороог байгуулахаар бие даан нэр дэвшүүлж, шударга, ил тод, нээлттэй байдал, буцалтгүй тусламжийн хариуцлагыг хангах зорилгоор Тэтгэлгийн хорооны ажлын даалгаврыг боловсруулсан.

Нээлтийн хугацаанд 14 АДБ-аас нийт 279.8 мянган ам.долларын өргөдлийг хүлээн авчээ. Тэтгэлгийн хороо бүх өргөдлийг зөвшөөрсөн. Зөвшөөрөгдсөн өргөдлийн нийт хүссэн хөрөнгийн

хэмжээ төсвөөс давсан тул Тэтгэлгийн хорооноос 200 мянган ам.долларыг зөвшөөрөгдсөн 14 өргөдөл гаргагчийн хүсэлтийн дагуу жигнэсэн дундажаар хуваахаар шийдвэрлэсэн. Өргөдөл гаргах, түгээх үйл явц 2021 оны 5-р сараас 9-р сар хүртэл үргэлжилсэн бөгөөд энэ хугацаанд нийт 200,000 ам.доллар буюу 14 өргөдөл гаргагч тус бүрд 14,200 орчим ам.долларын тусламж үзүүлсэн байна. Тэтгэлэгт хамрагдсан байгууллагууд Тэтгэлгийн хороонд хөрөнгийн ашиглалтын тайланг гаргаж өгөх үүрэгтэй бөгөөд ихэнх байгууллагууд тайлангаа ирүүлсэн байна.

### **2.2.2.Хямралын удирдлагын аудитын АСОСАИ-ын ажлын хэсгийг байгуулсан**

2020 оны 7-р сард болсон АСОСАИ-н Удирдах зөвлөлийн 55 дугаар хурлаар Хямралын удирдлагын аудитын асуудлаар АСОСАИ-н Ажлын хэсэг байгуулах ТЭЗҮ-ийг боловсруулах тусгай хороог БНСУ-ын АДБ-аар ахлуулан байгуулахаар шийдвэрлэсэн. Тусгай хороо нь ЕНБД нарын газартай хамтран 2021 оны 1-р сард Хямрал, гамшгийн үеийн хариу үйлдэлд АДБ-ын үүрэг сэдвийн дор вебинар зохион байгуулж, АСОСАИ-н 42 гишүүн болон Аи Ди Аи-гаас нийт 150 орчим төлөөлөгч оролцов. 2021 оны 9-р сард АСОСАИ-ийн Удирдах зөвлөлийн 56 дугаар хурлаар ТЭЗҮ-ийн тайланг баталлаа.

Мөн 2021 оны 9-р сард болсон АСОСАИ-н 15-р чуулган Хятад, Индонези, Япон, Орос, Тайландын АДБ-ын оролцоотойгоор БНСУ-ын АДБ-аар ахлуулсан Хямралын удирдлагын аудитын ажлын хэсгийг (ХУАХ) албан ёсоор байгуулав. ХУАХ нь АСОСАИ-н гишүүн АДБ-уудад шилдэг туршлагыг хуваалцах, шинээр гарч ирж буй хямралын эсрэг хамтран ажиллах сайн платформоор хангах зорилготой юм.

### **2.2.3.Гамшиг, цар тахлын асуудлууд дээр АДБ-ууд хариу үйлдэл үзүүлэхийг уриалсан Бангкокийн тунхаглалыг баталсан**

Бангкокийн тунхаглалын 4 дэх бүлэг нь АДБ-ууд ба гамшгийн болон цар тахлын асуудалд хариу арга хэмжээ авах гэсэн сэдэвтэй. Энэ нь АСОСАИ-н болон гишүүн АДБ-ууд гамшгийн менежмент, цар тахлын бэлэн байдлын талаарх мэдлэгийг нэгтгэх, гамшгийн менежмент, тахлын бэлэн байдлын хамтарсан аудитыг сурталчлах, дараагийн хэвийн байдалд бэлтгэх, гамшиг болон цар тахлын эсрэг хариу арга хэмжээ авахын тулд Бизнесийн тасралтгүй байдлын төлөвлөгөө боловсруулах шаардлагатайг онцлон тэмдэглэв.

## **2.3.Тэргүүлэх чиглэл 5: ИНТОСАИ-н бүс нутгийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, мэргэжлийн ур чадварыг бэхжүүлэх, ашиглах, дэмжих.**

### **2.3.1.АСОСАИ-ЕВРОСАИ-н хамтын ажиллагаа**

2020 оны 12-р сарын 1-ээс 4-ний хооронд цахимаар зохион байгуулагдсан АСОСАИ-н семинарт ЕВРОСАИ-гаас нэг төлөөлөгч оролцож, илтгэл тавив.

2021 оны 4-р сарын 14-нд Чехийн АДБ-аас засаглалын асуудлаар зохион байгуулсан ЕВРОСАИ-н XI чуулганд АСОСАИ-н дарга, нарийн бичгийн дарга нар болон дараагийн шинээр томилогдох даргыг урьсан. Мөн ЕВРОСАИ-н хүсэлтийн дагуу АСОСАИ Нарийн бичгийн дарга нарын газар бүс нутгуудын практикийн талаарх судалгааг бөглөсөн.

Хамтарсан бага хурлыг хамтран зохион байгуулах гэрээний дагуу IV хамтарсан бага хурал 2022 онд болно. 11-р сард Бразилд болох ИНТОСАИ-н XXIV их хурлыг харгалзан үзэж, хамтарсан бага хурлыг дахин товлон зохион байгуулахаар болжээ.

**2.3.2. АСОСАИ-АФРОСАИ-н хамтын ажиллагаа**

АСОСАИ болон АФРОСАИ-н хоорондын санамж бичгийг XXII ИНКОСАИ-н үеэр баталсан. Практик түвшинд хамтын ажиллагааг дэмжихийн тулд АСОСАИ-н Нарийн бичгийн дарга нарын газар АФРОСАИ-н аудиторуудад АСОСАИ-н семинарт өргөнөөр оролцов.

2021 оны 3-р сард Кувейтийн АДБ-ын аудиторууд Африкийн иж бүрэн аудитын сэтгүүлийн 23 дугаарт хувь нэмрээ оруулсан.

**2.3.3. АСОСАИ-АРАБОСАИ-н хамтын ажиллагаа**

2019 оны 9-р сард болсон ИНТОСАИ-н XXIII их хурлын үеэр АСОСАИ-н Ерөнхий нарийн бичгийн дарга, АРАБОСАИ-ын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга нар олон төрлийн хамтарсан үйл ажиллагаа явуулах замаар санамж бичгийг хэрэгжүүлэх үндсэн зарчмуудыг тохиролцов. Москвагийн уулзалтын дараа хамтарсан ажлын нарийвчилсан урьдчилсан төлөвлөгөө гаргасан. 2019 оны 11 дүгээр сард Доха хотноо болсон АРАБОСАИ-н 13 дугаар чуулганд АСОСАИ-н Ерөнхий нарийн бичгийн дарга нарын газрын төлөөлөгчид оролцож, АРАБОСАИ-н Ерөнхий нарийн бичгийн даргын төлөөлөгчидтэй 2 талт хамтын ажиллагааны уулзалт хийлээ.

2020 оны 6-р сарын 22-нд болсон АРАБОСАИ-н олон улсын вебинарт АСОСАИ-н төлөөлөгчид оролцлоо. 2020 оны 12-р сарын 1-ээс 4-ний хооронд онлайнаар зохион байгуулагдсан ASOSAI семинарт АРАБОСАИ-н төлөөлөгчид оролцлоо. 2021 оны 12-р сарын 6-8-ны хооронд зохион байгуулагдсан аудитыг илүү үр дүнтэй болгохын тулд аудитын үйл явцыг сайжруулах нь сэдэвт АСОСАИ-н семинарт АРАБОСАИ-н 3 төлөөлөгч, Алжирын АДБ-аас 2, Египетийн АДБ-аас 1 төлөөлөгч оролцсон.

АСОСАИ болон АРАБОСАИ-н хооронд байгуулсан санамж бичгийн хэрэгжилтийн нарийвчилсан төлөвлөгөөний дагуу 2 байгууллагын томоохон арга хэмжээний үеэр 2 жилийн хугацаатай хамтарсан форумууд нээгдэнэ. Анхны хамтарсан форумыг АСОСАИ-н 15-р чуулганы үеэр Тайландад зохион байгуулахаар төлөвлөж байсан хэдий ч цар тахлын улмаас АСОСАИ болон АРАБОСАИ аль аль нь анхны хамтарсан эрдэм шинжилгээний форумыг 2023 он хүртэл хойшлуулахаар тохиролцов. Тиймээс Дарга болон Нарийн бичгийн дарга нарын газар АРАБОСАИ-н Нарийн бичгийн дарга нарын газартай Цар тахлын дараах үеийн төрийн аудитад тулгамдаж буй асуудал гол сэдвийн дор анхны хамтарсан эрдэм шинжилгээний форумын бэлтгэл ажлыг хангахын тулд хэд хэдэн ажлын түвшний уулзалтуудыг бодитоор хийж, өргөн хүрээтэй харилцсан. Форум зохион байгуулагдсаны дараа АСОСАИ болон АРАБОСАИ-н цахим хуудсуудаар эмхэтгэсэн тайланг нийтлэх болно.

**2.3.4. АСОСАИ-ИНТОСАИ-н хамтын ажиллагаа**

АСОСАИ-н ЕНБД нь 2020, 2021 онд зохион байгуулагдсан ИНТОСАИ-н Удирдах зөвлөлийн 74, 75 дахь хуралдаанд АСОСАИ-г төлөөлөн цахим хэлбэрээр оролцож, АСОСАИ-н үйл ажиллагааны талаар Удирдах зөвлөлд бичгээр тайлан гаргажээ. Аи Ди Аи-АСОСАИ 2019-2023 он хүртэлх урт хугацааны түншлэлийн хүрээг удирдлага болгон Аи Ди Аи-н 4 чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.

**2.3.4.1. Сайн засаглалтай АДБ-ууд чиглэл**

АДБ харилцагч талуудтай хамтран ажиллах санаачилга: Энэхүү хүрээнд АСОСАИ-н 13 АДБ нь санаачилга эхэлснээс хойш харилцагч талуудтай харилцах стратегийг боловсруулахад оролцсон.

АДБ-ын Авлигатай тэмцэх санаачилга: АСОСАИ-н 7 АДБ-ууд авлигатай тэмцэх институцийн тогтолцооны хамтын ажиллагааны гүйцэтгэлийн аудитад оролцов. Стратеги, Гүйцэтгэлийн хэмжүүр, тайлагналын санаачилга: АСОСАИ-н 13 АДБ энэ санаачилгад Аи Ди Аи-н дэмжлэгтэйгээр нэгдсэн.

#### **2.3.4.2.Мэргэжлийн АДБ-ууд чиглэл**

АДБ-ын Залуу Манлайлагч Санаачилга: АСОСАИ-н 5 АДБ-ын Залуу Манлайлагч эцсийн илтгэлүүдээ тавьж, амжилттай төгссөн.

АДБ-ын аудиторуудын мэргэжлийн боловсрол-туршилын санаачилга: АСОСАИ-н 17 АДБ-ын 212 АДБ аудиторыг энэхүү санаачилгад хамруулсан.

Коронавируст халдвар (Ковид-19) санаачилгад зориулсан яаралтай тусламжийн санхүүжилтийн ашиглалтын ил тод байдал, хариуцлагатай байдал, хүртээмжтэй байдал: Энэхүү санаачлагад АСОСАИ-н 7 АДБ хамрагдаж, АСОСАИ-н бүсээс 6 сургагч багш оролцлоо.

#### **2.3.4.3.Учир холбогдолтой АДБ-ууд чиглэл**

АДБ-ын шинэлэг санаа: АСОСАИ-н гишүүн 5 АДБ энэхүү санаачилгад оролцсон.

Цахим боловсролын санаачилга: Аи Ди Аи нь АСОСАИ-н Сургалтын менежментийн системийг үргэлжлүүлэн зохион байгуулж, АСОСАИ-д холимог сургалтын хөтөлбөрүүдийн талаар зөвлөгөө өгсөн.

### **3.АСОСАИ-н тусгай үйл ажиллагаанууд**

#### **Байгаль орчны аудит**

##### **3.1.2020-2022 оны ажлын төлөвлөгөө**

АСОСАИ-н Байгаль орчны аудитын ажлын хэсгийн Ажлын алба 2020-2022 оны ажлын төлөвлөгөөний төслийг Байгаль орчны аудитын 9-р судалгаа, гишүүн АДБ-уудтай зөвлөлдсөний үндсэн дээр боловсруулсан.

##### **3.2.АСОСАИ-н БОААХ-ийн лого**

АСОСАИ-н БОААХ-ийн олон нийтэд хүрэх дүр төрхийг сайжруулахын тулд Ажлын алба энэхүү ажлын хэсгийн албан ёсны логог боловсруулах ажлыг 2021 онд эхлүүлсэн. Тус логог ашиглах нээлтийг 2021 оны 10-р сард болсон АСОСАИ-н Байгаль орчны аудитын 8 дахь семинарын үеэр хийсэн.

##### **3.3.Ногоон зөн шагнал**

АСОСАИ-н БОААХ нь 2020 оноос эхлэн жил бүр хоёр удаа зохион байгуулдаг Ногоон Зөн Шагналыг эхлүүлсэн. Ногоон Зөн Шагналын шүүгчдийн зөвлөл 7 нэр дэвшигчийн дундаас Тайландын АДБ-г анхны шагналын ялагчаар сонгосон. Энэ нь 2021 оны 10-р сард болсон АСОСАИ-н Байгаль орчны аудитын 8 дахь семинарын үеэр зохион байгуулагдсан.

### **3.4. Туршилтын сургалт**

БОААХ-ийн нарийн бичгийн дарга нарын газар байгаль орчны аудитын туршилтын холимог сургалтыг эхлүүлсэн. Ийм сургалтын анхных нь хатуу хог хаягдлын сэдвээр 2020 оны 12-р сард болсон. Сургалтанд 16 АДБ-ын 160 гаруй аудитор хамрагдлаа.

### **3.5. Хамтарсан аудит ба судалгааны төслүүд**

2020 оны сүүлээс 2021 оны эхэн хооронд АСОСАИ-н БОААХ нь Меконг голын сав газрын усны нөөцийн менежмент ба тогтвортой тээвэрт 2 хамтарсан аудитыг эхлүүлэхээр цахим хурал зохион байгууллаа. Эхнийхийг Вьетнамын АДБ-аар удирдаж, Мьянмар, Тайландын АДБ-ууд оролцов. Вьетнам, Тайландын аудитууд талбар дээрх ажлаа дуусгасан. Сүүлийнхийг Хятад, Пакистаны АДБ хамтран удирдаж, Индонез, Малайз, Мьянмар, Тайланд, Шри Ланкийн АДБ-ууд оролцов. Бүх талууд аудитын төлөвлөгөө гаргаж, талбарын аудит хийх замаар хөтөлбөр дээр ажиллаж байна. АСОСАИ-н БОААХ нь Ногоон санхүүжилтийн аудитын судалгааны төслийг мөн Тайландын АДБ удирдан, Энэтхэг, Индонези, Шри Ланка, Вьетнам, Хятад улсын АДБ-ын оролцоотойгоор хэрэгжүүлсэн. Одоогийн байдлаар Тайландын АДБ энэ төслийн ажлын төлөвлөгөөг аль хэдийн дуусгасан.

### **3.6. АСОСАИ-н БОААХ-ийн 7 дугаар ажлын уулзалт**

2020 оны 9-р сарын 7-ны өдөр АСОСАИ-н БОААХ-ийн 7 дугаар ажлын хурал цахимаар зохион байгуулагдлаа. Хуралд 17 гишүүн АДБ-ын 60 гаруй төлөөлөгч оролцов. Хуралдаанаар 2020-2022 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө, Ногоон зөн шагналын үнэлгээ, Меконг мөрний сав газрын усны нөөцийн менежментийн хамтын ажиллагааны орчны аудитын тухай санал, Байгаль орчны чиглэлээр зохион байгуулах цахим болон танхимаарх сургалтын сэдвийг тус тус баталлаа.

### **3.7. Байгаль орчны аудитын АСОСАИ-н 8 дугаар семинар**

2021 оны 10-р сарын 25-26-ны хооронд АСОСАИ-н Байгаль орчны аудитын 8-р семинар, АСОСАИ-н БОААХ-ийн ажлын хурал цахимаар боллоо. Хуралдаанд гишүүн АДБ-уудын 100 гаруй төлөөлөгч оролцов. Семинарын үеэр АСОСАИ-н дарга Тайландын АДБ-д Ногоон алсын хараа шагналыг гардуулж, БОААХ-ийн логог боловсруулж, ашиглаж эхэллээ. Оролцогчид "Төрийн байгаль орчны хариуцлагын хэрэгжилтийг дэмжих нь", "Уур амьсгалын өөрчлөлтөд үзүүлэх хариу арга хэмжээний аудит" гэсэн 2 сэдвээр хэлэлцлээ.

### **3.8. ИНТОСАИ-н БОААХ-ийн хамтын ажиллагаа**

АСОСАИ-н БОААХ төлөөлөгчид 2022 оны 6-р сард цахимаар зохион байгуулагдсан ИНТОСАИ-н БОААХ-ийн 21-р уулзалтад оролцов. Энэхүү ажлын Тогтвортой тээвэр багц 4-ийг Хятад, Индонези, Тайландын АДБ-ууд хамтран удирдаж, 3 цагийн багц хэлэлцүүлгийг зохион байгууллаа.

## **4. АСОСАИ-д тулгамдаж буй байршил**

40 гаруй жилийн хөгжлийн явцад АСОСАИ-н нөлөөлөл, үүрэг хариуцлага өдөр ирэх тусам нь нэмэгдсээр байна. Гэсэн хэдий ч гишүүн АДБ-уудын өсөн нэмэгдэж буй хүлээлттэй харьцуулахад гишүүн АДБ-ууддаа үйлчлэх чадварыг сайжруулах шаардлагатай хэвээр байна. Олон жилийн турш ажиглагдаагүй томоохон өөрчлөлтүүдтэй зэрэгцэн АСОСАИ-н гишүүд зоригтойгоор нэгдэж,

дуу хоолойгоо нэгтгэн, тэсвэр хатуужилтайгаар нэг усан онгоцон дээр гарахыг маш төвөгтэй нөхцөл байдал шаардаж байна.

Цар тахал, түүний дараах байдал нь АСОСАИ-г Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудыг хангахад чиглэсэн одоогийн арга барилын талаар, ялангуяа хэнийг ч үлдээхгүй гэсэн үзэл баримтлалыг хүлээн зөвшөөрөхөд хүргэж байна. Ойрын хугацаанд АСОСАИ тахал өвчин болон шинээр гарч ирж буй бусад асуудал, онцгой нөхцөл байдлын эрсдэлийг тасралтгүй даван туулах, түүний эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг хангах, ТХЗ-д хүрэх чадвартай, дасан зохицох чадвартай улс орныг байгуулах нэгдсэн төлөвлөгөөг дэмжих нь чухал гэдгийг хүлээн зөвшөөрч байна.

#### **4.1.АСОСАИ сорилтуудыг даван туулж, гишүүн АДБ-уудыг дараагийн гурван үе шатанд тогтвортой, амжилтанд хүрэхэд нь дэмжлэг үзүүлэхийг уриалж байна.**

##### **4.1.1.Шийдвэрлэх**

АДБ-ууд Ковид-19 тахлын эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд үзүүлэх нөлөөнд хамгийн түрүүнд хариу арга хэмжээ авч, алсын зайн ажлыг нөхцөл байдалд дасан зохицох арга хэрэгсэл болгон ашиглах шаардлагатай хэвээр байна.

##### **4.1.2.Тэсвэртэй байдал**

Эрүүл мэндийн хямралаас гадна цар тахал нь эдийн засгийн хямрал, төсвийн хязгаарлалтад хүргэж болзошгүй юм. Иймд АДБ-ууд эдгээр хоёр хямралыг даван туулахад хангалттай тэсвэртэй байх үүргээс бэлтгэх ёстой.

##### **4.1.3.Дахин бодох**

Цар тахал нь хүнд хэцүү хязгаарлалтын дор аудитын дүр төрхийг өөрчлөв. Иймд АДБ-ууд аливаа хямралын үед албан хаагчдынхаа аюулгүй байдлыг харгалзан үзэж өөрийн үүрэг, үндсэн чиг үүргийнхээ залгамж чанарыг хангахын тулд уян хатан байдал, авхаалж самбаа, тэсвэртэй байдлын үзэл баримтлалыг хэрэгжүүлэх замаар хуучин хайрцагнаас гарч дахин сэтгэх хэрэгтэй.

#### **4.2.АСОСАИ гишүүн АДБ-уудыг дэмжихийн тулд дараах зарчмуудын удирдлаган дор ажиллана.**

##### **4.2.1.Аудитын үүргийг сайжруулах**

АСОСАИ гишүүн АДБ-уудыг Ковид-19 тахлын дараах аудитад бэлтгэхийн тулд цар тахлын дараах хэвийн байдалд шилжих үед сайн засаглалыг дэмжих үүрэг оролцоог нэмэгдүүлэх, Ковид-19 цар тахлын дараах аудитад бэлтгэх; авлигаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр АДБ болон авлигатай тэмцэх байгууллагуудын хамтын ажиллагааг сайжруулах; мөн цахим засаглалын ач холбогдлыг дэмжих чиглэлээр уриалж ажиллана.

##### **4.2.2.ТХЗ-уудын хэрэгжилтийг хянах**

ASOSAI гишүүн АДБ-уудыг ТХЗ-ын хэрэгжилтийн явцад илүү анхаарч, 2030 он хүртэлх хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлэхийн тулд үндэсний тэргүүлэх зорилтууд болон ТХЗ-уудын хэрэгжилтэд тавих хяналтыг бэхжүүлэх замаар засаглалд стратегийн хувь нэмэр оруулагчийн үүргийг гүйцэтгэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

#### **4.2.3.Шинэ технологийг ашиглах**

АСОСАИ нь бүх гишүүн АДБ-ууд болон албан хаагчдын эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хангахын зэрэгцээ мэдлэг, туршлага солилцоход дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор технологийн дэвшлийг ашиглан ажилдаа шинэ арга барилыг нэвтрүүлэх болно. Мөн бид одоог хүртэл ашиглагдаагүй байгаа нөөц бололцоогоо ашиглан бэрхшээлийг даван туулах шаардлагатай гишүүн АДБ-уудад туслах болно.

#### **4.2.4.Учир холбогдлыг нэмэгдүүлэх**

АСОСАИ цар тахлын үед болон дараа бодлогын хэрэгжилтийг бэхжүүлэх, төсвийн эх үүсвэрийн хуваарилалт, ашиглалтын ил тод байдлыг нэмэгдүүлэхэд хувь нэмэр оруулах, ингэснээр орлогыг нэмэгдүүлэх, засгийн газрын зардлыг бууруулах, эдийн засгийг сэргээхэд хүчээ нэгтгэх зорилгоор гишүүн АДБ-уудад илүү учир холбогдолтой аудит гүйцэтгэхийг уриална.

#### **4.2.5.ИНТОСАИ-тай хамтран ажиллах**

АСОСАИ ИНТОСАИ-тай үргэлжлүүлэн хамтран ажиллах болно. Бид хамтын ажиллагаагаа эрчимжүүлж, ажлынхаа үр нөлөөг нэмэгдүүлэхийн тулд ИНТОСАИ-н сүүлийн үеийн дэвшил, санаачилгатай хөл нийлүүлэн алхах болно.

### **5.Дүгнэлт**

Хамгийн сүүлийн ИНТОСАИ-н их хурал гуравхан жилийн өмнө зохион байгуулагдаж байсан ч насан туршийн хугацаа өнгөрсөн мэт санагдаж байна. Өнгөрсөн жилүүдэд дэлхий бүхэлдээ өөрчлөгдөж, АСОСАИ дараагийн хэвийн байдалд дасан зохицсон.

АСОСАИ -н 6 жилийн стратеги төлөвлөгөөний хугацааг 2022 онд шинэчлэх нь манай бүс нутгийн төрийн аудитын нийгэмлэгийн хувьд том сорилт, боломж юм. АСОСАИ төрөл бүрийн соёл, хэл, аудитын тогтолцоо бүхий 48 гишүүнээс бүрддэг тул АСОСАИ-н гишүүд олон янзын шаардлага тавьдаг нь АСОСАИ-г бүс нутгийн хамгийн эрч хүчтэй байгууллагуудын нэг болгодог. Тиймээс шинэ стратеги төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хэрэгжүүлэх, бүх хөтөлбөр, арга хэмжээг амжилттай хэрэгжүүлэхэд үр дүнтэй харилцаа холбоо, хамтын ажиллагаа нэн тэргүүнд тавигдаж байна. АСОСАИ-н Нарийн бичгийн дарга нарын газар нь бүх гишүүн АДБ-ууд, бусад бүс нутгийн байгууллагууд, ИНТОСАИ болон бусад оролцогч талуудтай нягт холбоотой байж, манай бүс нутгийн байгууллагын ач холбогдлыг нэмэгдүүлэхийн тулд бүх хүчин чармайлтаа төлөвлөж, хэрэгжүүлэх болно.

Эцэст нь АСОСАИ-н нэрийн өмнөөс ИНТОСАИ болон бусад бүс нутгийн байгууллагуудад үргэлж тусалж, дэмжиж байдаг дахин дахин талархал илэрхийлье. Бид эв санааны нэгдэлтэй ажиллаж, ирэх жилүүдэд дэлхийн нийтийн аудитын хөгжлийг хамтдаа дэмжинэ гэдэгт чин сэтгэлээсээ найдаж байна.